

Никягъ ва тІалакъ Пайгъамбарин ﷺ суннайхъди

ПАЙГЪАМБАРИН ﷺ НИВГЪАР ГЪЯГЪЮЗ ФУ ЛЯХИН СЕБЕБ ГЪАБХЪНУ?

Пайгъамбарин ﷺ гъядисариъ дупна: «Зина апувал футнайиз, инсанар йивну йихувализ, мархъ хътабтувализ, берекет цѣиб хъувализ, инсанариз аьгъдру иццрушнар арайиз гъювализ себѣб шулу». Му ляхнарихъан ихъ халкъ уьхбан бадали къюб рякъ а: сабпи рякъ диндин аьгъювалар ва иман мюгъкам апувал; къюбпи рякъ хизан ккебгъувал.

Аьгъмад-гъяжи Маматханов

Никягъ апувал диндихъди аьлакъалу ляхин ву, думу аьдатарикан вуйиб дар. Ухъуз думу, сабпи нубатнаъ, Пайгъамбарин ﷺ Сунна ву. Аби Ягълайхъан дунфнайи гъядисдиъ дупна: «Никягъ апувал йиз Сунна ву, шлиз йиз дин къабулди вуш, думу Суннайихъди гъарахри». Абу Гъурайрайихъан дунфнайи гъядисдиъ дупна: «Эгер учвухъна, ичв шуран хил ча кІури, гъафиш ва учвуз думу касдин диндин тереф къабулди вуш, тувай швушвди, дарш футна хъибди». Аллагъу Тааьлайи инсанар жиларди ва дишагълийирди халкъ апувал аьхю ниъмат ву. Хпир айивал Аллагъдин ﷻ аьхю ниъмат ву, ва Дугъу Къур'андиъ, му ляхин кІваин апури, дупна: «Ичв учвкан учвуз хпар апувал Аллагъдин ﷻ ниъматарикан ву, гъадрарихъди учвуз сикинвал бихъур».

Хизан ккебгъуваликан фу мянфяат а?

1. Ухъуз Пайгъамбари ﷺ гъапи-

ганси, гъякълу, дугъри веледи, чан апури аьмалариинди кечмиш духънайи абйир-бабариз мянфяат хуру.
2. Хпир хъайири чан фикрарра ва уларин лигувалра гъярамдихъан уьхъюру.
3. Чан шагъватІ гъялалвалиинди тямин апури. Пайгъамбари ﷺ Чан насигъятдиъ, аьсгъябарихъинди илтІикІну гъапну: «Ичв хпарихъди сагІи хъувалинна кмиди Аллагъдихъан ﷻ саваб

гъадабгъурачва. Учвуз гунагъ шулу, эгер учву гъярамвалиинди думу ляхин апураш, ва саваб шулу, эгер гъялалвалІинди апуруш».
4. Гъаму дюн'яйиъра, Аьхиратдиъра жилирна хпир чиб-чпиз кюмек шулу. Учву фикир апуинай: эгер жилири ляхниан гъюблан къяляхъ хурагъ гъязур апури, ккурттар урччури ва жара ляхнар апури гъахънийиш, дугъаз фукъан читинди шуйкІан!..

ТІалакъ тувувал

Му ляхниъ саб ужуб дарубра алабхъуб мумкин ву – тІалакъ тувувал. Гъядисдиъ дупна: «Ихтияр айи ляхнарикан Аллагъдиз ﷻ варитІан даккниб тІалакъ тувувал ву». Хъа иблисдиъ тІалакъ тувувал варитІан ккуниб ву, гъацци вуйиган, иблис жилирна хпир жара апуз чалишмиш шулу, фицики тІалакъ тувувалиъ иблисдиъ мянфяат рьябкъюра:»

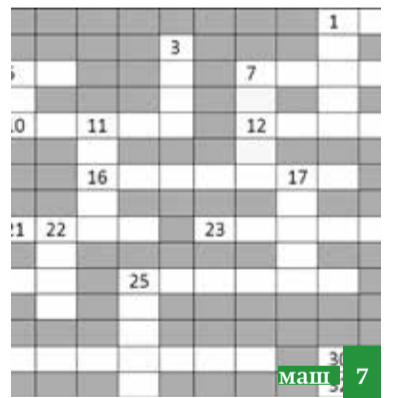
Нумрайиъ:

Мавлид фу ву?

ФатІмайинна Аьйшайин насигъят

Диндин кроссворд

Аьлимарин рьякъюьди

АЬЛИМЯГЪЯММАД-ГЪЯЖИ ИБН КЪУРБАНЫЛИ АЛ-КУРКАККИ (1879-1967)

Аллагъу Тааьлайи чаз ккуни ксариз ккунибкъан къадар илмин аьгъювалар тувру, дицдар ксар гъаму дюн'яйиъра Ахиратдиъра бахтлудар ву. Дицдар Аллагъу Тааьлайиз багъаллудар, Пайгъамбариз ﷺ багахълудар ву. Гъадарикан сар кас ву пуз шулу Аьлимьягъаммад-гъяжи ибн Къурбанияли ал-Куркакки. Думу 1879-пи йисан Табасаран райондин Куркакк гъулаъ «КІарчар» кІуру тухумдиъ, Гъяжимураддин хизандиъ бабкан гъахъну. Дурариз мялум вуйи гъисабариинди, дурарин сихил Имамкъули касдилан

ккебгъра. Дугъан бай Аьлимурад, Аьлимураддин бай - Гъяжимурад, дугъанра бай Къурбанияли. Дурар вари аьдати нежбрар, уьмрин яшайишдиъ ва дуланажагъдиз гъялалли уьлин къацІ гъязанмиш апури гъахъидар вуди гъахъну. Хил'ин али тІубар сабсар даршлуганси, хизандиъ айи веледарра сабсар шулдар. Сар шулу жандин сагъир, къуватлур, тмунур шулу зигъимлур, шубубпирсан - къялан зигъимдин кас, ясана зигъимдин зяйифур. Аллагъу Тааьлайи дебккнайи къадар ву, сарихъанра дидкан фукІара апуз шулдар. Аьлимьягъаммад-гъяжи зигъимлу ва

бажаранлу хъпаз лигну, Къурбанияли ва аба Гъяжимьягъаммадди думу илмарин аьгъювалар гъадагъбахъди тямин апуру. Дугъу сабпи илмарин аьгъювалар чпин гъулаъ аьлимдихъ ва ЖагътІил гъулаъ гъадагъну. Дидин къяляхъ СикІа гъулаъ аьлимдихъ илмин аьгъювалар гъадагъуру, хъа Гъесихъ гъулан шейхарихъна гъягъюру, ва гъаццира Гъяжи-Юсуф ал-Курухийихъанра дарсар гъадагъуру. Ахирмжи дугъу Буйнагъск шагъриъ медресейиъ урхуру ва, душваъ имтигъян тувну, аьгъюваларин диплом гъадабгъуру.

20500 кас гъядиз гъягъиди

Гъяж-миссияин делегация гъаму улихънаси, Саудовский Аравияийъ ади, къяляхъ гъафну. Дурари душваъ, ихъ гъюкуматдиан гъаму йисан фукъан инсанар гъяждиз гъягъюруш, гъаддин гъякънаан Аравияийн гъяждин гъуллугъийрихъди гаф-члал гъапну. Урусатдин терефнаан вуйи де-стейин клулиъ Урусатдин гъяж Комиссияин вакил Ильяс Умаханов аий. Му гъюрюшмиш'валин асас месэла, гъаму йисан Урусатдиз швнуб квота тувраш, гъадму вуйи. 2014-пи йисаз ихъ гъюкуматдин мусурманриз улхъан

йисансиб квота гъубзну – 20500, хабар тувра ДУМ ЕР. Аммаки Аравияийн терефнаан Меккаийъ аий Гъярам-мист яркъу апувалихъди аьлакьалу ляхнар гъахбалан асиллу вуди, квотийр 20 % кам апуз мумкин ву. Урусиятдин вакилари Сауд Аравияийн гъяждин министр Бандар Гъяжарикан тувнайи квота кам дарапуб лап ккун гъапну. Дупну ккундуки, 2013-пи йисан гъяж ккебгъайиз сакъюдар вазар ккимиди вари гъюкуматарин квота 20 % кам гъапнийи, ва Урусиятдизра 20500 йишванк 16400 йишв гъубзну.

20 йисандин арайиъ ибаъ шпаргалка ади яшамаш гъахъну

Сауд Аравияийан вуйи сар кас 20 йисандин арайиъ учв школайиъ урхури имиди ибаъ иву шпаргалка душваъ имиди яшамаш шули гъахъну, клури хабар тувра Al Arabiya телеканал. Ибаъ лап ищрушин абхъиган, думу духтрихъна гъушну. Думу кас, духтри пинцетдихъди чан иб'ан ручкаийхъди дибикнайи кляж адабгъан, лап мюгътал гъахъну.

Думу чав школайиъ айиган ахиримжи экзаменариз гъязур гъапну шпаргалка вуди гъабхъну. Дугъу журналистариз, чав гъапну ляхнийн шад дарза, амма шпаргалка экзаменар тувуз дугъриданна кюмек гъабхъниз, гъапну. Дугъу чан веледарикан ва дурарин дустарикан чав гъапну ляхин текрар дарапуб ккун гъапнийи.

100 йисаъ ади школайиз гъушну

Сауд Аравияийиъ аий яшлу ксарин арайиан урхуз-биклуз аьгъдрувал адабгъу центриз цийи 100 йисаъ аий ученик гъафну. Мугъяммад Аль-Зубейд душваз гъюрударикан варитлан яшлур ву. Мидкан хабар тувра Emirates 24/7. Ахиримжи гъисабариинди Сауд Аравияийн яшлуириин арайиъ биклуз-убхуз аьгъювалин дережа 96 % ву. Яшлу ксариз мициб жюрейиинди

аьгъювалар тувуз сабни ражари 1957-пи йисан хъюгъну. Ккудубшу йисан му гъюкуматдиъ мицдар учрежденйир 21 ачмиш гъапну, ва душваз 600 кас жилар урхуз гъафну. Хъа дишагълийирииз 72 центр ачмиш гъапну ва душваъра 1550 дишагъли урхура. Дурари душваъ шубуд йисан урхура. Хъа бицидарикан клуруш, 18 йисахъна вуйи жигъиларин 99 % школийрииз гъягъюра.

Аькъвлин пай

Ужувлахъна чалишмиш хъуб, Илимдихъна рякъяр агуб, Юлдшарихъди гаф-члал апуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Ужуб ляхнин улихъ гъучвуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Инсанар шлубкъан ккун апуб, Яшайишдиз фикир тувуб, Аьхюризра гъюрмат апуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Гъарсаб ляхнин клулна ахир, Нягъякъюрюк кайи тахсир, Вуйи касдиз гъапниш загъир, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Гъарсар касдиз салам тувуб, Хушниинди гафар кауб, Имшагълуди учв улупуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Нягъякъ ляхнихъан хил'инди, Шулдарш чан гафариинди, Дархъиш кван хиляниинди, Хъадауб аькъвлин пай ву.

Цибдикан касибриз капуб, Аьвамдиз илим улупуб, Бицирииз насигъят тувуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Бицир-аьхюр аьгъю апуб, Учв лап заанди дидрисуб, Жвуван миллет заан апуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Нягъякъ касар гъякънахъна хуб, Душмнар маслаагънахъ хъауб, Терсурииз хуш жаваб тувуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Аллагъ гъарган кваиинди хъуб, Халкъ ужувлан рякъюхъ хъауб, Ахиратдиз учв ккилигуб, Аькъвлин саб ужуб пай ву.

Кур дюз рякъдийн алауб, Фагъир касдиз кюмек апуб,

Аькъюл тувна гъар инсандиз, Ужуб-харжиб аьгъю апуз. Гъякъ-нягъякъ, дяви-маслааът, Дапну ккун дурар, хъуб аьдат.

Абана баб

Абана баб вувуз гирами, Кадауру увкан сар адми, Абана баб вухъуз гирами, Шлубкъан гъюрмат уьбх эй адми.

Веледарихъ гъизигу жафа, Лап апури дурарин сафа. Къадар дарубкъан гъапнуки сарф, Веледдиз дарибшри клури гаф...

Абабабз апин гъюрмат, Даим женнет хъуз увуз къисмат. Абабабан йихъ гъуллугънаъ, Яв аьгъвалат дархъбан бетернаъ.

Веледариз Ватан уьбхру рякъ, Абана бабан хиларик ка Веледариз Женнетдиз дюз рякъ, Абанабабан ликарикк кка.

Абабаб ву гизаф ширин, Гъалахъ хъайиган шулу синин. Юкъв гъубзра гизаф рягъятнаъ, Ади вуш дурар ужуб гъялнаъ.

Гъясратов Муталиб Ханмягъяммадович Дагъ.Огни

<p>Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана</p> <p>Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ</p>	<p>Заместитель муфтия РД Махди-хаджи МУТАИЛОВ</p> <p>Главный редактор Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ</p> <p>Редактор Ансар РАМАЗАНОВ</p> <p>Канонический редактор Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ</p> <p>Корректор Шарафудин ДАШДЕМИРОВ</p>	<p>Дизайн, вёрстка Мухаммад МУСАЕВ Иса ОМАРОВ</p> <p>Менеджер Абдулсабир АХМЕДОВ</p> <p>При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Газета зарегистрирована Федеральной</p>	<p>службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____</p> <p>Тираж 2.700 экз. Сдано в печать 03 марта 2014 г. в 18:00</p>	<p>Индекс: 51325</p> <p>Адрес редакции 367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.</p> <p>Телефоны: Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24. E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru</p>
--	---	---	---	---

Мавлид фу ву?

Мавлид, гъайифки, саспи мусурмнарин му лап даккни гаф ву. Дурариз ихь адлу аьлимари фукъадар мавлиддин мянфяаьгнакан, думу ужуб бидаь, вуйибдикан хабар туврушра, гьелелиг дурарин фикри му къабул апурадар. Хъа дурар ярхласи гьитдихъа. Ухъу мавлидди-кан ихь Мугъяммад пайгъамбар ккуни ксариз ктибтидихъа ва, иншаАллагъ, ихь аьлимарин гафарихъ хъебехъну, Мугъяммад пайгъамбарин тяриф гъаплу касдиз дидкан му дюн'яйгъра, Ахиратдигъра ахю мянфяаьт шул клури, умудлу хьидихъа.

Гьюрматлу ватанагълийир, гъийин читин вах-тари, мавлидар урхуз хай шулдар клуру ксарихъ хъебехъну, думу ляхнихъан ярхла махъанай. Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷺ ухъуз ихь дин гъякъ жюре улупру, ужуб илим аий аьлимар гизаф а, гъаци вуйиган, гъачай, гъадрарихъди гъягъидихъа, хъа урус члалназ сар шли-вуш тажрума дапнайи китабар дурхну, гъаддиан мавлид урхуз хай шулдар клуру ксар ярхла аплухъа. Мавлид фу вуш, наънан арайиз гъафиб вуш ва дидкан фициб мянфяаьт аш, ихь диндин ляхин апурайи ксари ктибтура.

Къурамугъяммад-гъяжи Рамазанов:

мавлид ужуб бидаь гъисаб ву. Гъаддиз имам Нававийин Шейх Абу Шаматди гъапну: «Ихъ заманайи варитан ужуб бидаь, думу ухъу гъар йисан Пайгъамбар ﷺ гъахъи йигъаз клури апру мавлид, ва гъадму йигъан тувру садакыйир ва ужудар ляхнар ву. Гъаз гъапиш му ляхнигъ Пайгъамбарин ﷺ заан дережа улупура». Имам Суютийи гъапну: «Мавлид бидаь гъясанат ву, думу ляхин гъаплу касдиз саваб шулу. Гъаз гъапиш думу ляхнигъ Пайгъамбарин ﷺ заанвал улупура». Хъа мавлид аплуз даккнидариз фукъан далилар гъахишра, шлин гафар далиларди гъахишра, дидкан мянфяаьт адар. Хъа ккунидариз гъаму далиларра чъаьн ву. Хъа мурартан гужли аьлим фуж вуш, апри чан гъюкум.

Ансар Рамазанов
Газатдин редактор

Гьюрматлу гъардшар ва чйир! Гъайифки, ухъу гъийин йигъан гъациб гъялнахъна дуфнахъаки, гъятта ихь ккуни Пайгъамбарин ﷺ тяриф аплбан гъякънаанра кмиди саспидари, хай шулдар, клуру гафар адагъна. Дици клуру ихь бахтсуз «гъардшариз» анжагъ саб пуз ккундузуз: эгер увуз Пайгъамбарин ﷺ тяриф дапну, Дугъахъна яв кунивал аргухъ аплуз ккундарш, ккунидариз манигъвалкъан мапнан. Мавлид аплуб лап ужуб бидаь, ужудар ляхнарикан вуйиваликан, ихь «Ас-салам» газатдин машарит да-

лиларра ади, швнуб-саб макъала тувунхъа. Ари гъаври шлу ксариз дурар чъаьн ву. Хъа му макъалайи узуз пуз ккундайиб жараб вуйиз. Фикир тувайчва, ихь диндихъди гъягъру абйир, аьлимар думу читин йисари фукъан ахю зулмикк ккади гъахъну. Гъаци вушра, думу ксар Аллагъу Тааьлайин кюмекниинди ухъу гъийин йигъан апурайи мавлидар, зикрар ва жара диндин серенжемар ухъухъна рукъбаъ ахю кюмек гъахъну. Гъациб читинвал ашра гъадму ксари дин бадали, чпин наслариз аьгъювалар гъузбан бадали гъизигу зегъмет гъи ухъу барбат апурайи гъахъиш, Ахиратдигъ ухъу фициб жаваб тувуйкнан?! Ав, эгер думу хай даршлуб вуйиш, Шариаьтди гъадагъа дапнайиб вуйиш, ухъу вари дидхъан ярхла хъуз чалишмиш хьидийхъа, ихь аьлимари ухъуз, ярхла йихъай, пидийи. Хъа дидиь анжагъ мянфяаьттан адар аьхир. Гъачай жвуван фикрар, ниятар ярхла дапну, Аллагъу Тааьлайи улупнайи рякъ бисухъа ва аргухъси ихь ккуни Мугъяммад пайгъамбарин тяриф аплухъа. Сабсана пуз ккундузуз, мавлид хай шулдар клури гъелелиг сар аьлимдиканкъан гъе-ебхундарзуз. Хай шулдар клурудар вари гъелелиг диндин эвелин аьгъюваларкъан адрудар ву. Хъа эгер дурари, Аллагъу Тааьла бадали диндин рякъюъ учлвну, 5-7 йисанкъан илим гъурхнийиш, дурари чпи улихъ гъучлвну мавлидар, нашидар, назмар урхуйи. Гъит Аллагъу Тааьлайи ухъу ва ухъланти-на вуйидар Пайгъамбарин ﷺ тяриф апрударикан апри, мавлидар хай шулдар клурударихъан ухъу ярхла апри!

Рашид Аьлимурадов
Акъа гъул

Аллагъу Тааьлайи чан гирами Къур'адиъ дупна (мяна): «Ва увуз кидибтунча (Мугъяммад) улихъна вуйи пайгъамбарин ихтилатар яв юкв архаин, сикин аплуз» (сура «Буд» 120-пи аят). Гъаму аятдиан гъациб гъикмат удубчлвураки, улихъна вуйи пайгъамбарикан вуйи ихтилатари ихь Пайгъамбарин ﷺ юкв сикин аплуру. Ва дици вуйиган, ухъу затра шаклу дарди гъийин йигъан ухъу хъана зарбди мюгътаж'валигъ ахъа, ихь юквар архаин, сикин аплуз ихь Пайгъамбарин ﷺ ихтилатар, хабарар урхури, дугъан уьмикан улхури. Ва гъаму ухъу клуру мавлид гъадму ву. Имам Гъяфиз Шамсуддин бин Жазарийи чан «Аьррафа таърифубимавлиди шшариф» китабдиъ дупна: «Дугъриданна, Абу Лагъаб кечмиш хъпан къяляхъ думу нивклуъ гъяркъну ва дугъхъан гъерхру: «Гъял фици вуяв?» Абу Лагъабди жегъеннемдиъ аза, узуз аьзаб пчу ялгуз гъар итни йишван аплуру. Гъаз гъапиш узу йиз лукл Сувайбат, думу узухъна Мугъяммад ﷺ бабкан гъахъну клури шадлу хабар хъади гъафиган, лукл'валиан азад гъапнийза». Гъамуз ухъу лигухъа, мусурмнар гъардшар ва чйир. Абу Лагъаб гъацир кафир кас вуди гъахъну. Къур'андиъ, дугъаз тягъна йивури, аятарра кмиди дуфна. Гъамцир касдизра кмиди, думу Пайгъамбар ﷺ бабкан ► 5

Мавлид аплуб лап ужуб аьдатарикан ву, фицики мавлид аплури, инсанари чпиз, чпиз хизандиз ахю мянфяаьт гъазанмиш аплуру. Пайгъамбарин ﷺ вахтна, ав, гъи ухъу апру жорейиинди мавлид ади гъабхундар. Му жорейиинди мавлид аплуз сабпи ражну гъижрайиинди 7-пи йисан Ирбилъ клуру йишваъ гъадушван ахюрин табшуругъниинди ккебгъну. Хъа душван ахюрин Аллагъу Тааьлайихъан лап гучл аий адлу аьлим вуди гъахъну. Дугъан игит-вализ лигну, дугъаз Музаффар, яни гъалиб гъахъир, клури ччвур тувну. Дугъу мажлисдиз жюрбежюр йишвариан адлу аьлимариз, мугъяддисариз, суфйириз теклиф гъапну. Му ляхнин гъякънаан дугъахъди вари аьлимар рази гъахъну. Дурарин арайиъ аий: Ал-Гъяфиз Агъмад ибн Гъяжар Аьскалани, гъацира Ал-Гъяфиз Ас-Сагъавий, Ал-Гъяфиз Ас-Суюти ва гъацира жарадар».

Мугъяммад-Рамазан Ражабов
Дагъ. Огни шагърин имам

Гьюрматлу мусурман гъардшар ва чйир. Аллагъу Тааьлайи чан гирами Къур'андиъ дупна (мяна): "Учу уву вари аьламдихъна анжагъ рягъмат вуди гъа-унча" сура (аль-анбия-107). Гъаци вуйиган, гъадму рягъмат ухъу къваьлан гъапну ккундар. Жараси дарш, мавлид клуру мажлисаркъан аплури. Саб мавлид дапну, сарун Пайгъамбарикан ﷺ гъарх-нура ккундар. Му ухъу урхурайи мавлидтан адар дупнура ккундар. Гъаз гъапиш мавлид аплуб шулу гъарсарин чпин члал инди вуйидар гъурхишра. Хъа

Мавлид фу ву?

4 « хьувалиин рази гьахьну кјури Аллагу Тааьлайи гьар итни йишван аьзаб циб апура. Хьа гьамус Аллагьдихъ хьугьру касдин, Мугьяммад пайгьамбарин умматдикан вуйирин, думу кас ихъ Мугьяммад пайгьамбар бабкан хьувалиин рази шлуган, Пайгьамбарихьна ккунивал улупури, Аллагъ рази шлу ляхнар кјулиз адагьруган, дицир касдин гьал фукьан ужуб шул?! Думу касдиз фукьан ужара шул?! ИншаАллагъ, дицир касдиз лап аьхю саваб хьибди. Имам Агьмад Зайни Дагьланийи гьапну: "Пайгьамбар заан апуваликан шулу, гьадму гьафи йишван разивал улупуб ва мавлид урхуб".

Мансур-гьажи Везиров
Хив райондин имам

Сифте узун шокюр апуз ккундиз Аллагьдиз хьу мавлид урху, Мугьяммад пайгьамбарин тяриф апуру мусурнаркан апбаз. Мавлид Аллагу Тааьлайин кьадар адру ниъматарикан сабунуб ву. Аллагу Тааьлайи ухьуз, Чав туву ниъматариин шад йихьай ва Чаз гьямд апинай, дупна. Мугьяммад пайгьамбар гьаму дюн'йиз гьафиган, вари махлукьар шад гьахьну. Хьа фици шад дархьиди гьузди хьа, дюн'йиина Аллагу Тааьлайин варитлан гирами, варитлан ккунир гьафиган. Пайгьамбарин гьядисди дупна: «Учву гьакьлу мусурнаркан шулдар, эгер учву узу ичв веледартлан, ичв абийр-бабартлан ва вари имбубтлан артухъ ккун дарандикьан гагьди». Мавлидра ихъ терефнаан Пайгьамбарихьна вуйи ккунивал улупру лишнаркан саб ву. Мавлид гьапанган, дидкан аьхю мянфяаьт ва гьациб аьхю савабра шулу. Мянфяаьтнакан улхуруш: душваь Пайгьамбар кьаин апуру, дугьина салаватар хуру, душваз уч духьнайидарира салаватар урхуру, аьгью касдихъ хьпехьури, чпин диндикан вуйи аьгьювалар артухъ апуру. Магьа гьамцдар мянфяаьтлу ляхнар гизаф а. Варитлан асас, мурар вари Аллагу Тааьла рази шлу ляхнар ву. Гьит Аллагу Тааьлайи ухьу Аллагу Тааьлайин рягьматдикан, Пайгьамбарин шафааьтдикан рубкьру мусурнаркан апри! Амин!

Аьбдулмалик Мягьяммедбеков
Дагъ. Огни шагьрин медресейин мялим
Мавлид гьапанган, душваь швнуб-саб ибадат сатли шула. Душваь убчлвра Пайгьамбарин тарих аьгью апуб, диндин мурхьларикан аьгью апуб, хьлар уч дапну, дурариз жьуван хал-хизандилан ипруб гьивуб, гирами Кьур'андиан аятар урхуб ва гьацира зикир ва салават урхуб. Аллагу Тааьлайин разивал абгру мусурнар мицдар мажлисаригъ иштирак хьуз чалишмиш шулу. Хьа шли, мавлидар айидар дар, мавлид дапну ккундар, кјуруш, дицир касди диндихьна теклиф дапну, Пайгьамбарин тарих, Кьур'ан дурхну, зикир ва салават дурхну ккундар кјурубдик мисал

ву. Гьаз гьапиш мавлидди гьаму ибадатар вари сатли шула. Ухьуз мавлид кјуру мажлисдиз гьацира жара ччвурарра а: илимдин мажлис, зикрин мажлис (Аллагъ кьаин апуб). Мидиз фициб ччвур тувну гьапишра, ухьуз, иншаАллагъ, дидкан аьхю саваб ва Аллагу Тааьлайин разивал бихьур.

Мугьяммад Амир Мевлютов
Гьарихъ гьул

Ихъ диндикан тамамди хабар адру саспи ксари мавлид гьадагьа апури шулу. Хьа шли, хай шулдар кјури тасдик апуруш, диди му кас ихъ диндин ва Пайгьамбарин суннайин тамамди гьавригъ ахьну адрувал улупура. Мавлид апували имандин тереф анжах ижми апуру, гьаз гьапиш Пайгьамбри дупнаки, фуну касдиз узу чан чавтлан яманди ккун даршиш, думу касдин иман камил вуйиб шулдар. Хьа ухьуз думу ккун хьпан бадали, агьяхьуз, думу касдикан ухьуз саб кьайда мялумат ади ккунду, хьа гьийин йигьан ихъ аьвам инсанари Пайгьамбарикан аьгьювалар фила ва фу вахтна гьадагьуру, эгер мавлиддин мажлисаригьра иштирак хьувал адарш. Аллагьди ухьуз жьумийин гьудган фарз дапна ва жьамьяаьт-гьудгнар ижми сунна дапна жьамьяаьтди ихъ диндин ишарат за апбан бадали, мусурнар из чпин кьуват ва сативал рябкьбан бадали. Гьаму мавлидариз уч хьувалигьра гьамциб аьламат а, гьаддиз совет вахтаригьра му мавлидар апуруган, НКВД-ийн гьуллугьчйири Ислам дин зийиф апуз кјури инсанар чпихьна хьчюхюри, инжиг апууйи. Магьа гьаму

гьийин йигьанра гьаму кьасдар айи ксари мавлиддик тягьна кипри ва хай шулдар кјури инсанарин арайигъ футна ипра. Пайгьамбари гьапну: «Учву, яники мусурнар, хабар тувай ва ичв гьакьидарин ужудар хасиятарикан, ляхнаркан кьаин апинай, хьа харжидарикан кьаин мапнанай). (Абу Давуд, Ат Тирмизи). Эгер гьарсар аьдати мусурман кас кечмиш хьпан кьаляхъ дугьан ужуб хасиятнакан, ляхнаркан кдигуб ужу вуш, хьа ихъ варитлан ужур касдикан Пайгьамбарикан фициб гьалниинди кидибтну ккун?! Гьаму кдигтивал вуки мавлид, гьадму гьядисди ухькан Пайгьамбари талаб дапнайиб. Сабсана пидихьа, Ад Дийламмийи чан "Муснадул фирдавс" китабди дибикна: «Муаьз асгьабди гьапну: "Пайгьамбар кьаин апуб - думу ибадатдикан гьисаб шулу, ужудар ксар кьаин апувал - думу гунгьарин кафарат ву, аьжал кьаин апувал садакьа тувуб ву, хьа накьв кьаин апували учву женнетдихьна багахъ апуру». Гьит Аллагу Тааьлайи ухьу Пайгьамбарин тяриф апуру мусурнаркан апри.

Пирмягьамед Кьасумов
журналист, шаир, писатель

Ухьуз аьгьюганси, мусурман гьардшари ва чйири мевлюд гьабхувал – му Аллагу Тааьлайи гьаму жилин халк гьапдарикан варитлан ужурсир касдихьна - Мугьяммад Пайгьамбарихьна ккунивал улупбан шартли ву. Думу асас вуди ихъ Пайгьамбар бабкан гьахьи йигьахьди аьлакьалу вуди тешкил апури ва шадвал ашкар апури шулу. Мугьяммад Пайгьамбар мусурман гьардшарин ва чйирин терефнаан варитлан баркаллу гафариз лайикьлу кас ву, фицики думу Аллагу Тааьлайизра варитлан ккунир вуди гьахьну. Ав, мусурман диндиз хусуси лайикьлувал улупбиинди ва гьадму гьисабнаан мевлюд гьабхьбиинди ухьу ихъ Пайгьамбар артухьди ккун апура хьа. Дугьу кјули гьахуру вари ляхнар Кьудратлу Аллагьдихьан дуфнайидар вуди гьахьну. Варитлан асасуб гьадму ву, фицики ухьухьна мусурман диндин кьанунар ва гирами Кьур'ан Гьадгьухьанмина гьафидар ву. Гьайифки, йиз жигьил деврин вахтна диндихьна вуйи аьшкь ва гьюрмат ачухьди улупуз думугандин гьюкмари мумкинвал тувурдайи. Хьа амма хусуси вуди узу йиз гагайинна дадайин диндихьна вуйи янашмишвал, дурарин кьваь айи имандин мягькамвал гьаькьган шад шуйза. Йиз набалугъ вахтна, гьаькьлуди кјуруш, ккудубшу аьсрин 50-пи йисари, Табасаран райондин ич заан мягьлайигъ (Халагъ гьулаь) яшамаш шули гьахьи адлу кас Наврузбег-эфендийин иштираквалиинди мевлюддиз гьювал (гьеле ярхлаан хьпехьувалра!) бахтлу гьядиса вуди гьисаб апууйча. Гьадму касди мевлюддин вахтна ва накьварихьна дуфнайидариз туври шлу насигьатар кьваь лапра кьаназ ва дурумлуди гьузуйи. Гьацира хусуси вуди узу йиз багьри Сертил гьулган вуйи Ханмягьамед имийи, Бухьнагъ гьулган вуйи Рамалдан халууйи ва Гьажи халууйи гьахури шлу мевлюдар лапра ужуди кьаин илмийиз. Дурариз айи успагьи ва зиренг сесназ микрофон герек шулдайи - гьарсарин ибарихъ гьадарин сесер хушлуди хьахьуйи.

Альимарин рякъюъди

1 « Дугъан дипломдиз асас пишекарвал вуди Шариатдин къазивал улупна. Дугъу бабан чӀалнахъна жорбежюр жара чӀаларра гъудургъну: аьраб, тюрк, фарс, азербайджан ва къумугъ. Гъаддиз, дугъан гъадму чӀалариинди вуйи китабарикан ибарат дубхънайи аьхю китабхана ади гъабхъну. 1911-пи йисан дугъу сифте Тивак гъулаъ тап 1917-пи йисазкъан Къазивал апӀуру. Гъадму йисан Ярса гъулаъ лихурайи аьлим Навруз Аьли-эфенди АхьитӀ гъулаз имамвал апӀуз гъягъюру, дугъан ерина Ярсаз Аьлимьягъмад-гъяжи ибн Къурбаняли гъюру. Думу дина гъюз Ярсарин жамаягъдин текелиф дивбаз лигну мажбур гъахъну. Душваъ дугъу тап 1934-пи йисазкъан къази имамвалин ляхин кӀулиз гъабхуру. Думу йисари Дагъустандин аьлимарихъ НКВД-йи хюрч хъипнайи, Аьлимьягъмад-гъяжи ибн Къурбанялира коммунистарин кӀару сиягънак кади гъахъну. Куркакк гъулаъ Нежеф ва Рашид кӀуру ксар Аьлимьягъмад-гъяжи НКВД-йин жаллатӀарихъан уьрхюз кюмек гъахъну. Хъа совет гъюкми Аьлимьягъмад-гъяжийин улихъ ижми гъадагъа дивру: халкъдин улихъ саб жорейинра Ислам

диндин ляхнар-карап дарапӀуб. Дугъу чан илмин китабар гъюрхну НКВД-йихъан дюрхъяъ ивну, гъитӀикӀну, хъасин вахтариан адагъну чахъна гъахуру, ва дурариин машгъул шулу. Нежеф ва Рашид Советарин гъюкмин активистар - дурарин заан авторитет айи ксар вуди гъабхъну. Нежеф думу вахтари халачийрин фабрикайин директор вуйи, хъа Рашид НКВД-йин чапуш, гъаддиз дурари гъула жви гъюрхну, Аллагъу Тааьлайи дурариз дидин дережа тувди, иншаАллагъ. Душваъ диндикан улхуз гъидритруган, Аьлимьягъмад-гъяжи багъри гъулаз хъадакн гъюру, ва Аллагъу Тааьлайиз тӀяаъ апӀувалиин ва Тиб илимдин машгъул шулу. Аллагъу Тааьлайи гъарсар касдиз тӀабиаът ва гъиллигъ сабсиб тувнадар. Сар кас шулу жара касди чаз уж'вал гъапӀишра бегелмиш даршлур, кӀваз хуш шлударикан дарур, фици гъапӀишра дугъаз бегелмиш шулдар. Хъа тму касди яманугъ гъапӀишра, думу касдиз уж'вал гъапӀиганси рякъюъру, кӀваз дугъан хушди шулу ва пис ляхнар апӀруган, дяркъюбси гъисаб апӀуру. Гъаму Аьлимьягъмад-гъяжийизра думу гъюкми гъапнуки, жарадари диндин

ляхнар-карап ачухъди гъахурашра, уву ачухъди ваъ, жинидира мапӀан. Думу кас чаз Аллагъу Тааьлайи туву къадарнин рази духъну, чахъан удубкъру гъялниинди гъабхури гъахъну. Дугъриданна, дугъу гизаф ксарин дердназ сабабар гъапӀну, жиниди гъуланлар Исламдин рякъюъ тӀаъри гъахъну. Дугъахъна Шариатдин, диндин читни месӀлийр гьерхри гъял апӀуз гъунши гъуларин инсанар гъюри гъахъну. Магъа дугъахъна гъюри гъахъи аьлимар: Ханмягъмад-эфенди ал-Акъа, Сулейман-эфенди ал-ЦӀурутӀили, Хизри-эфенди Цухтигъи, Гъясанали-эфенди ал-ЖагътӀили, Мягъсум ибн Къурбан ал-ЖагътӀили, Гъюсейн ибн Исин ал-Вечрикки, Шябан ибн Аьбдулла ал-ЖагътӀили ва гъаци жара аьлимар. Саб гъациб мажлисди Жулжгъарин, Гюгърягъарин аьлимарин арайиъ саб меселейин гъякънаан гъюжар шулу ва, шли кӀурайиб дюзиб вуш тӀяйин апӀбан бадал, дурари Аьлимьягъмад-гъяжи ибн Къурбанялдихъан гьерхру. Дугъу Акъа гъулан аьлим Ханмугъмад-диз кӀуру: «Китабар гъяйи тахчигъян Къур'андин китаб гъядябгъ ва фулану машнаъ айи фулану сураин фулану аят урх ва дидин мяна йип». Гъадму гъя-

дисайи субут апӀураки, думу кас илмин заан дережайиъ ади гъахъну. Аьлимьягъмад-гъяжи ибн Къурбаняли ал-Куркакки 1967-пи йисан Аллагъу Тааьлайин рягъматдиз гъягъюру. Дугъу му джон'яйин чаллантина аьхю мянфяаът гъибтна. Дугъан китабхана дугъахъна гъюру юлдшари чпин арайиъ пай гъапӀну, гизаф китабар Хюрккари гъурхну, шубуб ишикӀ китабар Дербент шагърин Жвумийин мистаз бахис гъапӀну, Гъяжрайинди 1311-пи йисан чап дапӀнайи дугъан Къур'ан Дербент шагъриъ яшамиш шулайи, ЦӀурутӀил гъул'ан вуйи Теймуров Аьлимуратди ишлетмиш апӀура. Куркакк гъулаъ хъана аьлимар ади гъахъну, амма дурарикан вуйи мялуматар лап къитди ву. Дурар: малла Аьлириза ва дугъан бай Исмаил, малла Ибрагъим, малла Халил. Гъит Аллагъу Тааьлайи дурариз варидариз Фирдавус женнет къисмат апӀри.

Мялумат тувдар:
Нежефов Тажуддин - Куркакк,
Теймуров Аьлимурат - Дербент.
ГъибикӀур УртӀларин
Ханмягъмаддин бай Аьбдул
МутӀалиб-гъяжи ГъязратӀаьлиев ву

ФатӀимайинна Аьйшайин насигъят

Эгер хпир жилирихъ хъпехъурдарш, дугъаз гиран шлу ляхнар апӀуруш, дугъан аьхир фициб шулу, кӀура?

Хадижат Эседуллаева

Дицир хпириина Аллагъу Тааьлайин нянат хъибди, гъятта чан жилирихъан аьфв апӀивал кӀун дарапӀдикъан гагъди. Думу чан жилирихъан йишвну ярхла шлувалиан дугъан вари савабар батӀил шулу. Эгер дугъу жилирихъинди агъирвал улупуруш, Аллагъу Тааьлайи дугъина хъял бисур. Эгер хпири жилириз «уву йиз аьхюр вуна?», ясана «уз уз укван фу уж'вал гъябкъну?» - кӀури гъахъиш, Аллагъу Тааьлайи дицир хпириз Чан ниъматар гъярам апӀур. Эгер хпир, жилирин ихтияр ади ва мягърам хъгарди, 90 км артухъ гъушиш, жилириз аьхю гунагъ шулу, гъаз гъапиш дугъу хпириз сарди гъациб рякъюъ учӀвуз ихтияр тувну. Гъамус фикир апӀинай, жилирин ихтияр дарди рякъюъ учву хпирин гъял фициб шулуш. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Я ФатӀима, эгер Аллагъу Тааьлайи, гъит инсанари сари тмунуриз сужда апӀри, гъапнийиш, уз хпириз чан жилириз сужда апӀин пидийза». Аьйшайи гьерхну: «Я Расулаллагъ, уз уз насигъят тув». Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Я Аьйша, уз увуз насигъят тувдиза, хъа уву думу йиз умматдин дишагълийириз тув: «Гъиямат йигъан дурарихъан сабпи ражари имандикан, хъа фарзариан, хъасин жилирихъна вуйи гъякъарикан гьерхди. Эгер жилири чан хпирин чӀуру хасиятнакк сабур апӀури гъахъиш, Аллагъу Тааьлайи дугъаз Аюб пайгъамбаризсиб саваб тувди. Эгер хпири чан жилирин чӀуру хасиятнакк сабур апӀури гъахъиш, дугъаз Аллагъу Тааьлайи Аьйшайиз тувубсиб саваб тувди. Эгер жилири хпириина саб себебра адарди хил за апӀури гъахъиш, уз дицир дишагълийихъан хъидиза. Амма жилириз чан хпириина шубуб дюшюшди хил

за апӀуз ихтияр а: гъудган дарапӀруган, жилирихъди сатӀи шулдарза кӀуруган ва жилирин ихтияр дарди хул'ан удучӀвган. Жара дюшюшариъ, насигъят туври дугъаз фулану ляхин хай даршлудикан швнуб-саб ражари хабар тувну кӀунду. Эгер гъаци вушра хпир жилирихъ хъпехъурдарш, хпирихъан ахникк жара духъну кӀунду». Гъюрматлу чӀир, Ахиратдиъ ухъу ужвларихъ мягърум дархъбан бадали ухъу Пайгъамбарин ﷺ хпарихъан, дугъан шурхъан нумуна гъадабгъну кӀунду. Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Дугъриданна, дишагълийин кӀул'ин али ягълухъ гьаму джон'ятан ва вари душваъ айибтан ужу ву» (Бухари).

Мусурман дишагълийин косметика

«Дугъан терефнаан аку нурси шадвал, сагъвал ва утканвал шуи. Улариан аку нур, машнан лиъ гъадмукъан гъюдлиб, хилар гъарган манидар ва гъюдлидар вуйи». «Йип, фу ишлетмиш апӀурава, фициб сир, жинивал аяв?» - гьерху шурхъан чан юлдшари. Дугъу улар за дапӀну, машнаъ инчӀи ади жаваб туву: «Йиз учвхъан жинивал адариз. КъвантӀариз йиз айиб анжагъ гъякъ ва ихласвал вуйиз, сесназ – гъарган Аллагъ ﷻ кӀваин апӀуб, уларииз жикъи ва мани лигувал вуйиз айиб, хилариз - ужувлан ва мянфяаьтган ляхнар, жандкиз - сабур апӀувал ва гъякъди пувал. Йиз кӀваз ишлетмиш апӀурза Аллагъу Тааьлайихъна вуйи кӀунивал, кӀваъ гъарган Аллагъу Тааьлайиз мютӀногъди гъузбахъна чалишмиш'вал шулиз, хъа жвуван фтихънакӀа ашкъламиш'вал хъувал имандиинди ва джӀйириинди тамам апӀурза». Магъа гъамцир духъну кӀун гъякълу мусурман дишагъли. ГъачӀниндин гъудган ккадапӀру, жвуван имбу фарзар ккадагъру дишагълийи жвуван хизран гъациб гъялназ хур. Йигъ-йишв дарпиди телевизарит арснайири чан хизанра гъаци вердиш апӀур.

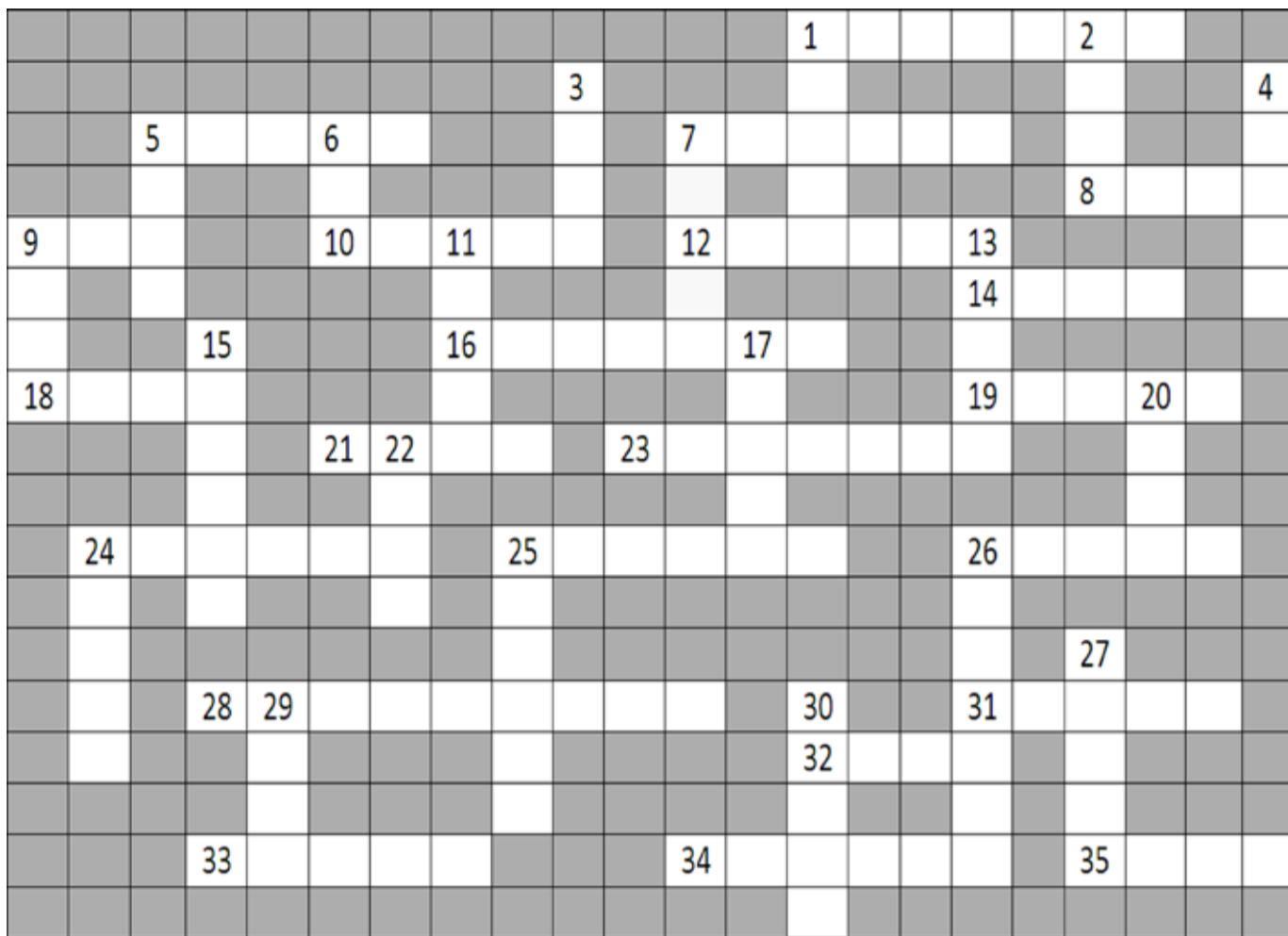
ЧакантӀан фикир, вежме ктрури чан веледерра гъаци вердиш апӀур. Дишагъли хал-хизандиз сабпи университет ву, ва дугъу чан хизандиз улупуб хизанарин кӀваъ гъаргандиз гъубзруб шул. Гъаци вуйиган, гъюрматлу дишагълийир, хпар, дадйир, учву апӀру, улупру гъарсаб ляхникан дикъатдиан фикир апӀинай.

УлчӀвмар удууз хай шулдар

Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Гъит Аллагъдин ﷻ нянат ибшри татуировкийр апӀрударин ва татуировка чпиз апӀин кӀурударин, улчӀвмар удудрударин ва чпин улчӀвмар удуд кӀурударин» «Эгер дишагълийи хал марцц апӀруган зикир апӀури гъахъиш, дугъаз гирами Къаба марцц гъапӀгансиб саваб хъибди». «Эгер хпири жилириз, гъит Аллагъу Тааьлайи увуз ужувлар туври, гъапиш, дугъан гунгъарин аьфв апӀур». «Эгер хпири саб бицӀидикъан жилириина хъял дибснаш, Аллагъу Тааьлайи дугъан ужулар ляхнарин саваб батӀил апӀуру ва жилирин гунгъарин аьфв

апӀуру, чан сабур апӀувализ лигну» (Ибн Масъуд, Дильми). Уву сар фужкӀа увуз хпирди ктагъруган, уву дугъаз анжагъ жилир духъну гъузну кӀундар, уву дугъан адашра, дадара ва гъардашра духъну кӀунду. Гъаз гъапиш думу шуру увухъди хъпан бадали чан хизан гъибтра ва анжагъки уву улупу рякъюъди гъягъиди. Гъаци вуйиган, уву дугъаз адашдинсиб рягъимлувал, дадайинсиб гъюдливал, гъардшинсиб дикъатвал тув. Дугъриданна, жвуваз сар фужкӀа кӀуниган, дугъак кайи нуксанвалар, гъалатӀар рякъюрихъан дар. Инсандиин хъугъвал апӀуз гучӀ мапӀан, гучӀ апӀин гъалатӀи хъуз. Дугъриданна, думу саб ицӀрушин дар, думу ицӀрушингӀан читниб ву, ва дидин къляхъ инсандин юкӀв гъарган ичӀиди шулу. Ичв багахълуийр уьрхъяй, гъюрмат апӀинай ва дурар кӀун апӀинай. Тикмиш дапӀнайи хуларин цалик мисал ву жилир, хъа хулан айтӀӀи шлу гъял хпирин асиллу ву. Гъамдикан ихъ диндигъра дупна. Сарпи дишагъли сарпи жилир халкъ апӀбахъан арайиз дуфнайир ву. КӀваин апӀинай, фици ва фтикан халкъ гъапӀнуш Гъява баб. ► 7

Диндин кроссворд №2

По вертикали

1. 40 йисан дюрхъяь даахну гъзу пайгъамбар
2. 80 балин ва 2 шуран гага, Пайгъамбарин асгъяб
3. Дюаь мусурман касдин... ву
4. Аллагъу Тааьлайи думу Пайгъамбар гъач-гъариз ибадат апурайи Къабилдин инсанариз диндихъна теклиф апуз гъану
5. Таифдиь Пайгъамбар уърхюри гъахьи асгъяб
6. Уьзрарихъди имтигъян гъадабгъу пайгъамбар
7. Думу асгъябдиз «Аллагъдин аслан» ктуру ччвур тувну
9. Диди ужубра ктуру, харжибра
11. Думу вазли Пайгъамбар йишвну заварина за гъахъну
13. Пайгъамбарин сабпи муэдзин
15. Мугъяммад пайгъамбар удучивиди, ктури хабар туву монах
17. Гъяждиз гъушдари алабхъру палат
20. Исраъ ва Мигъраждиз гъушган Пайгъамбариз туву убхъруб
22. Гъяфтайин думу йигъан Пайгъамбар бабкан гъахъну
24. Пайгъамбарин сарпи велед
25. Учв Аллагъ вуза ктури гъахъир
26. Устаздихъан вирд хъайидар
27. Пайгъамбар чан улариинди гъяркъюр
29. Гъяждиь айир думу тепейихъна гъягъюру
30. Аллагъу Тааьлайиз багахъ вуйир

По горизонтали

1. Пайгъамбариз вуйи дюаь
5. Диндин сабуну мурухул
7. Пайгъамбариз никк туву дишагъли
8. Пайгъамбар душмнарехъан жин гъахьи дюрхъ
9. Думу вазли сумчир апуз хай шулдар ктури, инсанари диндиь адру аьдат ипна
10. Исраъ ва Мигъраж йишван Пайгъамбар элеу женнетдин гъайванат
12. Мистаъ гъудгник имам дугъужвру йишв
14. Мусурман касди думу ижми дапну ккунду
16. Пайгъамбарарихъна вагъю хъади гъюру малаик
18. Думу варитан ахю гунгъарикан ву

19. Пайгъамбарин дада
21. Процентар
23. Малаикарикан варитан ахю, зурба малаик
24. Ахю машквран йигъари убккруб
25. Пайгъамбарин риш
26. Кяба айи шагъур
28. Якъинди Шариабтихъди гъягъюб
31. Аллагъ бадали ибадат квантан апуб
32. Устазари мюридариз тувруб
33. Му тепейинна Сафа тепейин арайиь Исмаил пайгъамбарин дада штухъ жаргъури гъахъну
34. Пайгъамбарин ирс агълар
35. Имам Шамиль фаркъат дапнайи накъвар

Минара Халикова

Улихъна нумрайин кроссворддин жавабар

По горизонтали

6. Дажжал
8. Гъядис
10. Пайгъамбар
12. Имам
14. Уьмар
16. Даниял
17. Юнус
18. Васият
22. Аят
23. Рамазан
25. Жегъеннем
27. Истихара

По вертикали

30. Азан
32. Ясин
33. Рузман
36. Зикир
38. Тябругъяр
39. Гъяж
40. Насигъят
41. Муртад
42. Муслим
43. Паваф

По вертикали

1. Садакъа
2. Даъват
3. Аьзаб
4. Гъясан
5. Къур'ан
7. Амин
9. Сивак
11. Гъудган
13. Медина
15. Уьсман
17. Юша
19. Сунна

По вертикали

20. Мугъяммад
21. Устазар
22. Аманат
24. Зиярат
25. Женнет
26. Ният
27. Ибрагъим
28. Якъуб
29. Иман
31. Забур
34. Нугъ
35. Гъижра
37. Илим.

Фатимайинна Аьйшайин насигъят

6 « Дишагъли жилирихъан давам шулайир ву. Жилири хал тикмиш апур, хъа дишагълийи думу хулан айти гъайгъу зигуру, жилир Аллагъу Тааьлайин улихъ жвувхъанра, жвуван хпирихъанра жавабар ву, хъа хпири чав фици жилириз мютюгъ гъахънуш ва фици уьмур гъапнуш, гъадрихъан жавабар ву. Дишагълийиз гъадмукъан рягъатди ву женнет гъазаммиш апуз. Хъа гъи, гъайифки, вахтар дигиш

духъна, хулан ахъюр хпир духъна ва дугъу наана гъягъюруш, шлихъди гъягъюруш ва фила гъягъюруш чав гъял апур. Саспи хпари, лап дамагъра кади, узу йиз жилир узуз ккуниганси вердиш дапназа, ктуру. Дугъан учв гъякъ вуза ктури хиял ву. Аьгъю йибхъай, гъамцдар гафар ктуру хпир хулан айти жвуван жилирихъ хъпехъру хпиртан агъзур ражари артухъ дерднаъ шулу. Гъаци вуйиган, Пайгъ-

амбари дишагълийири, артухъси Аллагъу Тааьлайикан гунгъарин аьфв апуб ккун аплинай, дупна. Гъюрматлу мусурман чи, артухъси «Астагъфируллагъ» ктуру гафар текрар апин. Му гафар текрар апури, сарун гунгъар текрар дарапуз ният апин. Пайгъамбари уз, узгъеннемдиь артухъси дишагълийири ади гъяркъюн-зуз, гъапиган, сар дишагълийи, фу себеб вуди дици хъибди, ктури гъерху. Пайгъ-

амбари гъапну: «Учву гизаф нянят алапурчва». Аьгъю апин, чи, мусурман вушра, даршра, инсандин нянат алапуз хай шулдар. Саспи дишагълийири, жилирикан чпиз хъял гъафиган, дугъин, веледариин нянят алапур, дидкан зарар анжагъ увуз шулу. Гъит Аллагъу Тааьлайи ухъуз варидариз ихъ Мугъяммад пайгъамбарин рякъюьди гъягъюз кюмек туври! Амин!

– Йиз жилирихъ хъади 4 йис вуйиз, ва учуз сар веледра ачуз. Аьхиримжи гъацI йисан йиз жилирихъна муганзсиб кунивал имдариз. Узуз дугъахъди сатIи хъуз ккун шулдариз, гъятта дугъахъди гаф-чIал апIузкъан ккундаруз. Дугъан терефнаан узухъна вари ужу ву. Дугъаз узу ккунду, чахъан шлубдин варидин кюмекра апIуру. Узу фу дапIну ккундуш йипайчва?

– Саб ражари Абу Гъянифайихъна сар дишагъли гъафну, ва дугъу имамдиз кIуру: «Къюд йис улихъна уву йизна жилирин никягъ гъапIнийва, гъамус учу жара апIин, узуз дугъахъди яшамаш хъуз ккундаруз». «Жилирихъан жара хъубан себег фу вуяв?», - гъерху Абу Гъянифайи. Дишагълийи жаваб туву: «Варидарин жилар вахтнинди хулаз гъюру, хъа йиз жилири гъарган къан апIуру. Гъаддиланмина гъар йигъан хулаз гъярхивалар шулу». Мюгъгал духънайи Абу Гъянифайи гъерху: «Гъаму себегIан адарнич?». «Ав, узуз мициб нукъсанвал кайи жилирихъди яшамаш хъуз ккундаруз», - жаваб туву дишагълийи. «Узу учу жара апIарза, амма саб шартI а. Уву хулаз душну, саб ужуб уьл дубжну хъади гъач. Амма уву уьл апIруган хулан фуIлара мибисан, къилра, шидра ва хюра гъунширихъан бис. Ва уву гъунширихъан гъаз бисураш, дурариз хабар адарди мигъибтан», - гъапну Абу Гъянифайи. Му дишагъли хулаз гъушган, къан дарапIди чаз имамди гъапи ляхин тамам апIуз хъюгъру. Гъуншидихъна душну кIуру: «Я Марьям, саб стакан шид тув сарун узуз». «Ичв шид ккудубкIунув, дарш? Гъятдиъ айи гъубайиъ шид адаринхъа?», - гъерху гъуншиди. «Шид а, узу имамдихъна гъушунза, жилирихъан узу жара апIин кIури...» - гъамци му дишагълийи вари айи-айибси ктибтну. Ва гъамци мугъу ктибтну ккудубкIайизра гъуншиди ахъюди аьгъра дапIну кIуру: «Эгер увуз, йиз жилир фицир вуш, аьгъайиш!» - ва думура чан жилирилан аьрзийр апIуз хъюгъру. Хъасин му дишагъли тмуну гъунши Асиядихъна къил ча пуз гъюгъюру. «Яв къил ккудубкIнив дарш? Гъаз саб муччуртIан ча кIурадарава?» «Къил айиз, амма узу имамдихъна йиз жилирилан аьрзийр апIуз, учу жара апIин пуз гъушган...» - ктибтуз хъюгъру, ва, мугъу ккудубкIайизра тмунури гъарай апIуру: «Эгер увуз аьгъайиш йиз жилир фицир вуш!», - ва чан жилирилан аьрзийр апIуз хъюгъру. Му дишагъли саб фуIла ча пуз кIури фунурихъна гъушишра, чпин жиларилан аьрзийр апIуригIан ебхурдайи. Аьхирки магъа мугъу, уьл гъязур дапIну, имамдихъна хъади гъюру ва, имамдин хлиз уьл туври, кIуру: «Чухсагъул увуз, йиз зегъмет яв хизандихъди иш-летмиш апIин. Амма узона жилир жара апIуз фикиркъан мапIан» «Гъаз, фу гъабхъну?» - гъерху имамди. «Имбудариз гъилигиган йиз жилир варитIан ужур вуди гъабхъну», - жаваб туву дишагълийи. Уву бикIурава: «... жилирин терефнаан фуIлара адар, узу ккунду, вари ляхнаригъ чахъан шлубдин кюмек апIуру». Ари лигава, чи, мицир жилирикан йигъ-йишвди фикир апIурайи чийр а. Хъа уву Аллагъу Тааьлайи увуз тувнайи ниъматдиз къимат тутрувди, жара хъуз кIури, гафар апIурава. Гъамцдар фикрар гъюбанра кмиди туба апIин, дарш Аллагъу Тааьлайи уву дици ужур жилирихъан жара апIиди, хъа сабдинра гъаври даршлу, чаз ккуниб апIру, яв вари уьмур батIил апIру жилир къисмат гъабхъган, ари гъадмуган му жилирин гъадри хъибдивуз. Сабсана: яв жилирин ужудар терефарикан фикир апIури йихъ, иншаАллагъ, вари ужу хъибди.

– Женнетдиъ къафирарин веледар хъидин?

– Гъаму суалнан гъякънаан аьлимарин арайиъ хилаф а. Хъа амма ахъюну пай аьлимари дурарра женнетдиз гъягъиди кIура. («Фатгъ уль-Аьллам»).

– Эгер дишагъли къюб-шубуб ражари швуваз гъушнуш, думу фунурихъди женнетдиъ хъиди?

– Эгер дишагъли къюб-шубуб ражари жилириз душну ва гъадму жилирихъ хъимиди кечмиш гъабхънуш, думуган думу чан аьхиримжи жилирихъди хъиди. Гъазира думу гъадгъахъди шулу, эгер жилир кечмиш гъабхъган, думу сарун жарариз хпирди дурушиш. Хъа амма, эгер думу къюб-шубубан жилириз душну ва вари жилари дугъаз тIалакъ тувнуш, думуган дугъаз ихтияр тувру гъадрарикан чаз ккунир ктагъуз. («Шаргъу ар-Равз»).

– Никкдихъ хъайи кIари масу тувуз хай шулин?

– Эгер кIардин, дадаин никкдихъ игътияж аш, дурарикан сабнуб масу тувуз, я чиб-чпихъан жара апIуз хай шулдар. Амма дада гъибтну кIари убккуз шулу, хъа кIари гъибтну дада убккуз хай шулдар. Эгер дада убккуруш, кIарира дубккуну ккунду. (Мугъни аль- Мугътаж»).

– Ихъ Пайгъамбари ﷺ чан пайгъамбарвал ккебгъну имиди йигъан швнуб гъудган апIури гъабхъну?

Пайгъамбарвал ккебгъну имиди къюб гъудган апIури гъабхъну, гъачIининганна хъабхъган къю-къюб рякъаьтдин.

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин кIулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапIна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакъалу вуйи суалар аш, зенг апIинай: + 79640007468, ясана + 79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтIикIу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайиганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чийр!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакъалу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апIинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учухъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апIидича ва ичв гъулулугъар тамам апIуз чалишмиш хъидича.

– Хадижат кечмиш хъпан къяляхъ Пайгъамбари ﷺ хпирди фуж гъахну?

– Хадижат кечмиш хъпан къяляхъ, Пайгъамбари ﷺ Савдат бинт Замат кIуру хпир гъахну («Нуруль- якъин»).

– Эгер ибадатвал апIруган, жара ниятар ади гъапIнуш, гъадму гъапIу ибадатвалин саваб шулин?

– Эгер инсанди Аллагъдиз ﷻ ибадат апIури ва мидихъди сабси дюн'яйин вуйи ниятар аьхиратдиз вуйи ниятарIан заанди гъабхъш (месэла: дюн'яйин ниятар 60%, хъа ахиратдин-40%) ясана дурар сабси гъабхъш, думу касдиз гъамциб ибадатдикан саваб адар. Хъа, эгер дугъан аьхиратдин ниятар дюн'яйиндартIан заан гъабхъш, дугъаз чан аьхиратдин ниятан къадар саваб хъибди («Фатгъуль Аьлам»).

– Эгер жвуван веледди гъудган апIурдарш, фу дапIну ккунду?

– Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Учвкан гъарур марч-члихъан ву ва дурарихъанди жавабдар ву». ГъацIи вуйиган, уву яв веледдихъан, дурарин йисар тамам хъайизкъан, жавабдар вува ва сабпи нубатна дугъу диндин шартIар тамам апIуруш-апIурдаш, гъаддиз ахъю фикир тувну ккунду. Дугъаз гъудган фарз вуйибдикан, думу тамам дарапIди гъибтиш, ахъю аьзаб тувруваликан хабар тувну ккунду. Гизафси, инсанди диндиъ улупнайи фарзар тамам апIурдар чаз дурар тамам дапIну ккуниваликан аьгъдруган, хъа аьгъю гъабхъган, тамам апIуз зегъмет зигуру. Гиран хъуз кIурайиб дариз, хъа амма яв веледди гъамус гъудгнар дарапIувалин себег уву а. Гъаз? Уву гъачIининдин гъудган апIруган, думу гъудгниз нивкI'ан уягъ апIурана? Мидин гъякънаан Пайгъамбарин ﷺ уткан гъядис а: «Учву бицидариз гъудган апIуз 7 йис тамам гъабхъихъанми-на амур апIинай, хъа 10 йисхъан гъудган гъибтруш, саб бициди бачI кдагури, тербияламиш апIинай». Уву Пайгъамбари ﷺ гъапиганси гъапIуна?... Эгер мици гъапIнийиш, саб жюрейин манигъвал хъибдайи. ГъацIи вуйиган, аьйир-бабар, гъаму Пайгъамбарин ﷺ гъядисдихъди гъягъюри, ичв веледариз чарасуз вуди дидиз тьлукъ тербия тувуз чалишмиш йихъай.

– Бицир кайи вахтна дишагълийирин палтарикан хъивал (менструация) шулин?

– Имам Абу-Гъянифайи ва Аьгъмадди, бицир кайи вахтна палтарикан хъивал шулдар, кIура, хъа имам Маликийи ва Шафийи - мумкинвал а, кIура («Мизану аш-Шаърани»).

Рузнама

Апрель

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз- зугър	Гъаркван. Аль- аьср	Лавлан. Аль- Магъриб	ХъитIирхв. Аль- гIишаъ
1	4:50	6:29	12:53	16:27	19:18	20:44
2	4:48	6:27	12:53	16:27	19:19	20:46
4	4:44	6:23	12:52	16:28	19:21	20:49
6	4:40	6:19	12:51	16:29	19:23	20:52
8	4:36	6:16	12:51	16:30	19:26	20:55
10	4:32	6:12	12:50	16:31	19:28	20:57
12	4:28	6:09	12:50	16:32	19:31	21:00
14	4:22	6:05	12:49	16:33	19:34	21:04
16	4:18	6:01	12:48	16:33	19:36	21:07
18	4:13	5:58	12:48	16:34	19:38	21:10
20	4:10	5:56	12:47	16:35	19:40	21:13
22	4:05	5:53	12:47	16:35	19:42	21:15
24	4:01	5:50	12:47	16:36	19:44	21:19
26	3:57	5:47	12:47	16:38	19:47	21:23
28	3:52	5:44	12:46	16:38	19:49	21:26
30	3:49	5:41	12:46	16:39	19:51	21:29